

ନଦୀଗୁଲୋ ପ୍ରାଣ ଫିରେ ପାକ

ପ୍ରଫେସର ଡ. ଇୟାସମୀନ ଆରା ଲେଖା

ଏଇ ଭ୍ରମେ ଏକ ସମୟ ଚାର ସହଜ ନଦୀଙ୍କୀ ବୟେ ଯେତେ । ବର୍ତ୍ତମାନେ ନଦୀର ସଂଖ୍ୟା ବିଲ୍ଲ ପ୍ରାୟ । ନଦୀମାତ୍ରକ ବାଂଲାଦେଶର ନଦୀ ମାତ୍ରକତା ବିଶେଷ ହାରିଯେ ଯେତେ ବସେହେ ନଦୀ ଦଖଲେ ଫଳେ । ନଦୀ ଦଖଲ ଦୁଇଭାବେ ହଛେ : ପ୍ରଥମତ ଭୂମିଦୟୁମ୍ବଦେର ପ୍ରକୋପେ ନଦୀ ଭାରାଟ କରେ ହାପନା ତୈରି ହାଚେ । ଦ୍ଵିତୀୟତ ବର୍ଜ୍ୟ ଓ ଶିଲ୍ପ ବର୍ଜ୍ୟ ସଠିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାପନାର ଅଭାବେ ନଦୀତେ ଫେଲେ ନଦୀ-ନଦୀ ଭାରାଟ କରା ହାଚେ । ଏତେ ନଦୀର ନାବ୍ୟତା ନଟି ହାଚେ, ଶହରାଙ୍କଲେ ଭ୍ରମେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସଠିକଭାବେ କାଜ କରିଛେ । ବୃକ୍ଷି ଓ ଅଭିବୃକ୍ଷିତ ପାନି ଜୟେ ଜାଲବନ୍ଦତାର ମୃଷ୍ଟି ହାଚେ ଯା ପରିବେଶର ଜୟେ ଯାରାଙ୍କକ ହ୍ୟାକିରି ମୃଷ୍ଟି କରିଛେ । ନଦୀ ଦଖଲ କୃଷିର ଓପର ମାରାଞ୍କକ ନେତ୍ରିବାଚକ ପ୍ରଭାବ କେବେହେ ।

ବାଂଲାଦେଶର ମୁଜଲା-ମୁଫଲା ରୂପ କ୍ରମାଗତ ହାରିଯେ ଯେତେ ବସେହେ ନଦୀ ଦଖଲ ଓ ଦୂସରେ ଫଳେ ।

ନଦୀ ଦଖଲେ ଫଳେ ରାଜଧାନୀ ଢାକା ମରବେଯେ ବେଶ ହ୍ୟାକିତେ ଆଛେ । ବୃକ୍ଷିଗ୍ର୍ରା, ତୁରାଗମ୍ବାନ ନଦୀଗୁଲୋ କ୍ରମାଗତ ସଂକ୍ଷିର୍ଣ୍ଣ ହୟେ ପ୍ରବହମନତା ହାରାଚେ । ଅପରାଦିକେ ଶିଲ୍ପବର୍ଜ୍ୟ ପାନି ଦୃଷ୍ଟି ହୟେ ପରିବେଶର ଓପର ମାରାଞ୍କକ ପ୍ରଭାବ ବିଭାବ କରିଛେ । ଦୂସରେ ଦଖଲେ ନଦୀଗୁଲୋର ଅହାରିଶ କାହାର ଆମାଦେର ମନକେ ଭାରାଙ୍କାତ କରିଲେଓ ଏଇ ପ୍ରତିକାରେ ପ୍ରାଣ ଆମରା ନିରବତାଇ ପାଲନ କରେ ଗେହି । କେଉଁ ରାଜୌତ୍ତିକ ଛତ୍ରଛାୟା ନଦୀ ଦଖଲ କରେ

ବାଣିଜ୍ୟକ ଭବନ ତୈରି କରେଛେ, କେଉଁ ପ୍ରଶାସନେର ସହ୍ୟୋଗିତାରେ ନଦୀ ଦଖଲ କରେଛେ, ଆବାର କେଉଁ ବା ଅର୍ଥବିତ୍ତରେ ବନ୍ଦନାନିତେ ନଦୀ ଦଖଲ କରେ ବିଭିନ୍ନ ଆବାସନ ଗାଡ଼େ ତୁଳେଛନ୍ । ଫଳେ ଦେଶ ହାରିଯେହେ ନଦୀ ଓ ଖାଲ, ବିଶ୍ଵାଳୀ ହୟେହେ ଦଖଲକାରୀ । ସରକାରେର ନଜରଦାରିର ଅଭାବ, ଭୁଲ ନଦୀ ଶାଶନ ଏବଂ ଦଖଲ ଓ ଦୂସରେ କାରାଗ୍ରେ ଏଥନ ଅନ୍ତିତ ସଂକଟେ ରହେଇଥେ ଦେଶର ବେଶିରଭାଗ ନଦୀ-ନଦୀ । ଓଷ୍ଠ ନଦୀ-ନଦୀ କେନ ଖାଲ-ବିଲ ଓ ଦଲମ ହୟେ ଉଝି ମରନ ଦିକେ ଅଗ୍ରସର ହାଚେ ବାଂଲାଦେଶ । ନଦୀ ଦଖଲ, ନଦୀ ଦୂସରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପରିବେଶ ବିପର୍ଯ୍ୟେର ଫଳେ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୟେ ତାପମାତ୍ରା ସିଙ୍କି ପାରେ । ସଭ୍ୟତ୍ବ ତାର ବୈଚିତ୍ର୍ୟ ହାରାଚେ ।

ବାଂଲାଦେଶ ନଦୀ ବାଁଚିଓ ଆମ୍ବାନିମେର ତଥ୍ୟମତେ ଗତ ୪୭ ବହରେ ପ୍ରାଣ ଅର୍ଦ୍ଦକ ନଦୀ ଶକ୍ତି ଯରେ ଗେହି । ସରକାରି ତଥ୍ୟମତେ ଦେଶେ ନଦୀ-ନଦୀର ସଂଖ୍ୟା ହିଲ ପ୍ରାୟ ୮୦୦ । ବର୍ତ୍ତମାନେ ଏ ସଂଖ୍ୟା ଦାଙ୍କିଯେହେ ୪୦୫ ଏ । ଅବ୍ୟେ ବେଶରକାରି ତଥ୍ୟମତେ ବର୍ତ୍ତମାନେ ବାଂଲାଦେଶେ ନଦୀ-ନଦୀର ସଂଖ୍ୟା ୨୩୦ । ଗବେକଦେର ମଧ୍ୟ ପ୍ରତି ବହର ଗଢ଼େ ୧୦ୟି ନଦୀର ଅନ୍ତିତ ବିପର୍ଯ୍ୟ ହାଚେ । ଇତୋମଧ୍ୟେ ଦଖଲ ଓ ଦୂସରେ କାରାଗ୍ରେ ବିଲାନ ହୟେ ଗେହେ ୨୫ୟି ନଦୀ । ବର୍ତ୍ତମାନେ ବିପର୍ଯ୍ୟ ନଦୀର ସଂଖ୍ୟା ୧୭୪୮ ଏ । ଏହାରେ ଚଳତେ ଧାରାଲେ ଅର କିଛିନିନେର ମଧ୍ୟେଇ ବାଂଲାଦେଶ ଯକ୍ତର ଦେଶେ ପରିଷତ ହେବ ।

ଢାକାମହ ବାଂଲାଦେଶର ନଦୀଗୁଲୋକେ ଦଖଲ ଓ ଦୂସରୁ କରିବାକାରି ଆମାଦାନି ଥିଲେ ବାର ବାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶନ ଏମେହେ ।

ସରକାର ଓ ପ୍ରାଣେ ନଦୀର ଓପର ଅବୈଧ ହାପନା ଉଚ୍ଛେଦ କରିଛେ । କିନ୍ତୁ ପରକଷାରେ ଆବାର ନଦୀଗୁଲୋ ଦଖଲେର ଶିକାର ହାଚେ । ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟ ବାଂଲାଦେଶର ନଦୀଗୁଲୋ ଦଖଲ ଓ ଦୂସରୁ କରାର ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ବେଶ ଜୋରଦାରଭାବେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଯାଇଛେ । କବେ ନାଗାନ୍ଦ ଏଠି ଆକରିକ ଅର୍ଦ୍ଦ କାର୍ଯ୍ୟକରି ଏବଂ ଚାତ୍ରାତ୍ମକ ପରିଷାଳିତ ପାବେ ସେଟା ଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ନିଶ୍ଚିତ କରେ ବଳା ନା ଗେଲେ ଓ ଉଦ୍ୟୋଗଟି ମାନୁଷେର ମନେ ଆଶା ଜାଗିଯାଇଛେ । ବାଂଲାଦେଶର ନଦୀଗୁଲୋ ଦଖଲ ଓ ଦୂସରୁ କରିବାକାରି ମାନୀଯ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଶେଷ ହାମିନା ବରାବରାଇ ଅଣାଇ ଭୂମିକା ରେଖେନେ । ପରିବେଶବାନ୍ଦୀ ଜନନେତ୍ରୀ ଶେଷ ହାମିନା ଯଥନ ଦେଶର ନଦୀଗୁଲୋ ଦଖଲ ଓ ଦୂସରୁ କରିବାକାରି ସଂଖ୍ୟାଟିରେ ସଂପର୍କିତ ହେବ ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେନ, ତଥାବ୍ତିରେ ଦେଶର ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ଆଶାର ସଂକାର ହୟ । ଦେଶର ନଦୀ-ନଦୀର ଭବିଷ୍ୟଂ ଏବଂ ମାନୁଷେର ଓପର ଏଇ ପ୍ରଭାବ ନିଯେ ଦେଶର ଜନଗଣ ବରାବରାଇ ଉଦୟୀବ । ପରିବେଶବାନ୍ଦୀ ବେଶକିଛି ସଂଗ୍ରହ ନଦୀ ଦଖଲ ଓ ଦୂସର ନିଯେ ଆନ୍ଦୋଳନ କରେ ଆମେହେ । କିନ୍ତୁ ଦଖଲକାରୀଦେର ଟନକ ନଡ଼ିତେ ଦେଖା ଯାଇନି । ବର୍ତ୍ତମାନେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ କଟୋର ଅବସ୍ଥାନ ନେତ୍ରୀର ପର ନଦୀ ଦଖଲମୁକ୍ତ କରିବାକାରି ଅନ୍ତିତ ହେ ପଡ଼େଛେ । ଏଇ ଫଳେ ବୃକ୍ଷିଗ୍ର୍ରାନ ବେଶକିଛୁ ନଦୀ ଅଂଶିକ ଦଖଲମୁକ୍ତ କରା ଗେହେ । ଦୂସର ଟକୋତେ ଓ ନାନା ପରିକଳନା ନୃତ୍ୟ କରେ ମେଓଯା ହୟେହେ । ହୃତ ଏବଂ ପରିକଳନା ଓ ପଦକ୍ଷେପର ହାତ ଧରେ ନଦୀଗୁଲୋ ପ୍ରାଣ ଫିରେ ପାବେ । ଆମ ମେ ପ୍ରାଣେ ଉତ୍ସାହ ଜନମାଜେ ହାତିଯେ ପଡ଼ିବେ । ଆମରା ବାଂଲାଦେଶକେ ମୁଜଲା-ମୁଫଲା ଦେଖିବେ ଚାଇ । ଆମରା ଚାକାମହ ଅନ୍ୟ ସକଳ ଶହରକେ ମତେଲ ହିମାବେ ଦେଖିବେ ଚାଇ । ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନେର ଯେ ଚାଲେଖ ମଧ୍ୟମେ ରହେଇଥିଲା ତାପମାତ୍ରା ବୈଚିତ୍ର୍ୟକ ପରିମାଣେ ତାର ବିଭିନ୍ନ ପରିକଳନାର କଥା ତୁଳେ ଧରେହେ, ଯା ବିଶ୍ଵାସାମୀକେ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନେର କାର୍ଯ୍ୟକରିବାକାରି ଭାବରେ ଉତ୍ସତ କରେଇ । ବାଂଲାଦେଶର ନଦୀ-ନଦୀ ଦଖଲମୁକ୍ତ ଓ ଦୂସରୁ କରିବାକାରି ଆମାଦାନି ପ୍ରତ୍ୟାଶା ।

ଶେଷ ଲେଖକ : ପ୍ରୋ-ଡିପ୍ଲୋ ଇଟନିଭାର୍ମିଟି